

KORRALDUS

Toila Sadam vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Toila Sadam (registrikood 75038188, edaspidi *taotleja*) esitas 09.05.2018 kirjaga Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse, mis saabus ja registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 09.05.2018 nr 14-6/18/7204 all. Vee erikasutusluba taotletakse Toila sadama (edaspidi *sadam*) iga-aastaseks sissesõidutee puhastussüvendamiseks mahus 400 – 480 m³. Kümne aasta jooksul sadamas süvendatav pinnase maht kokku on maksimaalselt 4800 m³. Keskkonnaamet võttis taotluse menetlusse 17.05.2018 kirjaga nr 14-6/18/7204-2.

Sadam asub Eesti põhjarannikul Pühajõe suudmealal Toila alevikus Ida-Viru maakonnas. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on järgmised:

1. 59° 25' 36.98, 27° 32' 1.72
2. 59° 25' 38.16, 27° 32' 2.45
3. 59° 25' 41.30, 27° 32' 8.25
4. 59° 25' 39.71, 27° 32' 11.6
5. 5° 25' 37.81, 27° 32' 6.85
6. 59° 25' 35.13, 27° 32' 5.29

Veeseaduse § 8 lg 2 p 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine. Veeseaduse § 9 lg-st 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määruse nr 18 “Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid” (edaspidi *määrus nr 18*) taotluses esitatud andmeid ning kas koos taotlusega oli esitatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6¹ lg-s 1 nimetatud teave. Esitatud taotlus ja KeHJS § 6¹ lg-s 1 nimetatud teave vastasid nõuetele ning olid menetlemiseks piisavad.

1.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 17.05.2018, st tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei esitatud.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhindangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta (lisa 1) ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa (siinkohal vee erikasutusloa) taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lg 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 6¹ lg 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lg 2 p 11, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 244*). Määruse nr 244 § 11 p 7 kohaselt tuleb KMH algatamise vajalikkuse eelhindang anda sellise tegevuse korral, kus toimub veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine alates mahust 100 kuupmeetrit, välja arvatud KeHJS § 6 lg 1 p-des 17 ja 17¹ nimetatud juhtudel. Tulenevalt eelnevast ning KeHJS § 6¹ lg 3 annab otsustaja käesoleva seaduse § 6 lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud eelhindangu taotleja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust.

KeHJS § 6¹ lg 5 kohaselt kehtestatakse käesoleva seaduse § 6 lg-tes 2 ja 2¹ nimetatud eelhindangu sisu täpsustatud nõuded keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*). Vastavalt määruse nr 31 § 5 lg 1 peab eelhindang sisaldama käesoleva määruse §-de 2–4 alusel antud järeldust kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise vajalikkuse kohta koos põhjenduste kokkuvõttega. KeHJS § 11 lg 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lg-te 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhindang (vt lisa 1).

Lähtudes eelhindangu tulemustest puudub Keskkonnaameti hinnangul kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- 1) kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- 2) eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule, kalastikule ja linnustikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade peamist kudeaega (15. aprillist–30. juunini);
- 3) eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra,

- õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- 4) eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
 - 5) seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

Arvestades keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 § 5 lg 2, märgib Keskkonnaamet, et lähtudes eelhinnangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg-st 8¹ on kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks vajalik järgmine meede:

- 1) Süvendustööd on keelatud kalade kudeajal ja lõheliste noorjarkude laskumise ajal pühajõest merre vahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini.

2.2 Kaalutlused vee erikasutusloa andmisel

Sadama piirkonna kalastiku liigiline koosseis on aastaringselt suhteliselt rikkalik. Töenduslikes kalasaakides on registreeritud 23 kalaliiki ja jõesilm. Liigirikkus on tingitud eelkõige soodsatest sigimistingimustest mageveelistele ja siirdekaladele Narva jões ning Tihoje järves, mis on Narva jõega ühendatud Rossoni jõe kaudu, aga samuti ka Sõtke, Pühajões jt. väiksemates jõgedes. Antud piirkonnas koeb räim aprilli teisest poolest kuni juulini. Kudemine algab reeglina, kui merevee temperatuur koelmul on tõusnud + 4-6°C ja kestab kuni veetemperatuurideni + 15°C.

Süvendustööde käigus võib heljum kanduda sadamapiirkonnast kaugemale sh kalade kudealadele. Heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse võib ohustada kalalarve, mistõttu võivad süvendustööd häirida kalu kudeperioodil. Pühajõe näol on tegemist nõ lõheliste jõega ning sellest tulenevalt tuleb arvestada ka kevadeti laskuvate lõhe ja forelli noorjarkudega. Noorjargud laskuvad merre mai alguses. Tulenevalt eeltoodust on heljumit tekitavate tööde tegemine piirkonnas sel perioodil vastunäidustatud ja süvendustööde tegemine ei ole lubatav vahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini. Vee-elustiku seisukohast on parim aeg sadama süvendamiseks juulis ja augustis.

Sadama süvendamisel tõstetakse pinnas Pühajõe suudmeala paremkaldal paikneva munakivimuuli taha, kuhu on kavandatud uus jahisadam. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole läheduses toimunud olulisi reostusi, mistõttu pole süvendatava pinnase saastetunnused eeldatavalt olulised või puuduvad ning seetõttu ei ole vaja pinnase käitlemiseks seada eritingimusi.

Veekogu põhjaloomastiku ja -taimestiku kahjustused võivad olla suurimad vahetult kavandatavate tööde piirkonnas. Vette paisatud heljumi mõju põhjataimestikule ja -loomastikule avaldub tõenäoliselt järgneva 2-3 aasta jooksul. Süvendus- ja täitetööde alal põhjaelustik reeglina hävib. Arvestades, et tegemist on ajaloolise sadamapiirkonnaga ning asjaoluga, et sadama akvatooriumi põhjaelustik on liigivaene ei ole tekitatud kahjustused olulise mõjuga.

Sadama süvendamisel on kavas kasutada ujuvekskavaatorit. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole sadamate süvendamisel nimetatud tehnikaga tekkinud olukordi, mis võiksid kahjustada keskkonda. Mehaanilised kahjustused merepõhjakooslustele ja ka merepõhjale ei sõltu süvendaja tüübist. Sadama süvendamine taotluses toodud mahus ei mõjuta rannikumeres pikaajaliselt väljakujunenud ja valitsevaid looduslikke tingimusi ega rannalähedasel alal hüdrodünaamilist režiimi, mis võiks põhjustada merepõhjal olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 1-2 nädalat), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning

lühiajaline. Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

Lähiümbruskonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Seega ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

2.3 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 1¹ kohaselt kohaldatakse veeseaduse § 8 lg 2 p 6 alusel antava vee erikasutusloa andmise HMS avatud menetluse sätteid, arvestades veeseaduse erisusi. Kooskõlas veeseaduse § 9¹ lg-te 2² ja 3 ning HMS §-dega 48 ja 49 tegi loa andja XX.06.2018 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks taotlejale antava vee erikasutusloa eelnõu ja vee erikasutusloa andmise korralduse ning KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu. Loa andja edastas eelnõud vastavalt HMS § 40 lg-le 1 taotluse esitajale. Vastavalt HMS § 49 lg-le 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Veeseaduse § 9¹ lg 2² kohaselt on vee erikasutusloa andmise menetluses korraldatava avaliku väljapaneku kestus vähemalt 14 päeva. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmunisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2.4 Vee erikasutusloa kehtivus

Veeseaduse § 9 lg 1 p-de 1 ja 2 kohaselt tekib vee erikasutusõigus tähtajatu vee erikasutusloa alusel, välja arvatud juhul, kui luba taotletakse tähtajaliselt ja/või vee erikasutus on ühekordne. Taotleja soovib vee erikasutusluba kehtivusega kümme aastat, sest sadama eripära tõttu on seda vajalik süvendada iga-aastaselt. Kuna tegemist on pidevalt süvendamist vajava sadamaga, lisaks kehtestatakse vee erikasutusloas piirangud vee erikasutusega seotud tööde läbi viimisele, mis võib mõjutada tööde tegemise aega, veesisesed tööd merel sõltuvad ka paljuski ilmastikust ja jääoludest, on vee erikasutusloa andmine kümneks aastaks põhjendatud.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja Toila Sadam (äriregistrikood 75038188) taotlusest; lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 6, § 9 lg-st 5, § 9 lg 1 p-st 2; määruse nr 18 §-st 5 ja 8; vastavalt KeHJS § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg-le 4, § 6¹ lg-tele 3 ja 5, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, § 12 lg 1¹ p-le 1, määruse 244 § 11 p-le 7, määrusele 31 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" p-dega 2.1.1 ja 3.5.8 otsustan:

3.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Toila Sadam vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

3.2 Anda Toila Sadamale (registrikood 75038188) vee erikasutusluba nr L.VV/331286 kehtivusega kuni kümme aastat Toila sadama iga-aastaseks süvendamiseks mahus 400 - 480 m³ aastas. Süvendatud pinnas paigutatakse Pühajõe suudmeala paremkaldal paikneva munakivimuuli taha.

3.3 Määrata vee erikasutusloas L.VV/331286 järgmine meede:

- 1) Süvendustööd on keelatud kalade kudeajal ja lõheliste noorjäreude laskumise ajal pühajõest merre vahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini.**

3.4 Täiendav teave

- 1) Peale süvendustööde lõppemist tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheelt.
- 3) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

3.5 Vaidlustamine

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.